

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 732/2024
23.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца „ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ А.Д. из Београда, против туженог „ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ А.Д. из Београда, кога заступа Љиљана Попадић, адвокат из ..., у поступку ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 8538/22 од 17.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 23.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 8538/22 од 17.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда Београду П 6821/20 од 30.09.2022. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 146.555.148,78 динара са законском затезном каматом од 03.12.2020. године па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 390.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 8538/22 од 17.01.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 - др.закон), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

-2-

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Без утицаја су ревизијски наводи којима се указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, имајући у виду да ревидент не указује које су конкретно одредбе Закона о парничном поступку повређене, нити у чему се састоји повреда.

Правноснажним и извршним судским одлукама успостављена је солидарна одговорност тужиоца и туженог, за потраживања из радног односа бивших и садашњих радника „Железнице“, који су у парничним поступцима били тужиоци.

Повериоци из правноснажних и извршних судских одлука (радници) су се определили да сагласно одредби члана 414. Закона о облигационим односима, захтевају испуњење од тужиоца, као једног од солидарних дужника, с обзиром на то да као повериоци солидарне обавезе имају право да захтевају испуњење од било ког солидарног дужника, те су у поступку принудног извршења, од тужиоца принудно наплатили укупан износ од 146.555.148,78 динара, што је утврђено вештачењем.

Предмет тужбеног захтева је исплата дуга у износу од 146.555.148,78 динара, који тужилац тражи од туженог на име регреса који је тужилац по правоснажним извршним пресудама, а у којима је заједно са туженим био солидарни дужник, принудним путем исплатио бившим и тадашњим запосленим.

Према чињеничном стању, тужилац је основан одлуком Владе Републике Србије, а уписан у Регистар привредних субјеката 10.08.2015. године у оквиру статусне промене туженог, издвајање уз оснивање три нова друштва и то: „Србија Воз“ АД, „Србија Карго“ АД и „Инфраструктуре Железнице“ АД - тужиоца у овом спору. Овом одлуком је одобрен текст плана статусне промене туженог са деобним билансом од 31.12.2014. године, који је претходно одобрен од стране одбора директора туженог на седници одржаној дана 31.03.2015. године, а потом је и Скупштина туженог дана 11.05.2015. године донела Одлуку о статусној промени туженог уз издвајање и оснивање нових акционарских друштава у складу са сагласношћу Владе Републике Србије. Протоколом о усвајању информације о спроведеном поступку статусне промене Железнице Србије а.д. и отварању почетних стања у пословним књигама новооснованих друштава од 24.06.2016. године, усвојеним одлуком туженог од 27.06.2016. године, тужени је преузео у свој почетни биланс све обавезе према радницима које се односе на неисплаћене зараде са припадајућим порезима и доприносима, али и права по свим утужењима и како стоји у Протоколу, преносе се у почетно стање биланса „Железнице Србије“ а.д. после издвајања на дан 09.08.2015. године.

Нижестепени судови су, полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и полазећи од одредбе члана 423. став 1. Закона о облигационим односима, закључили да тужилац има право захтевати од туженог као солидарног дужника да му накнади и део обавезе који се односи на њега и из тог разлога је усвојен тужбени захтев.

Одлука о тужбеном захтеву се заснива на претходно наведеном Протоколу, који је потписан и оверен печатом сва четири друштва, по коме је тужени преузео у свој почетни биланс све обавезе према радницима које се односе на неисплаћене зараде са припадајућим порезима и доприносима, али и права по свим утужењима. На тај начин је деобним билансом, поред имовине која му је том статусном променом припала, а која није била у непосредној функцији обављања делатности новоформираних друштава, преузео и обавезе према радницима, па самим тим ту се садрже и обавезе из извршних судских одлука донетих у спору за исплату неплаћене зараде, које је тужилац у целости исплатио радницима у поступку принудног извршења. Такође је предвиђено да се сви судски спорови, односно судски спорови у току преносе у почетни биланс „Железница Србије“ АД, после издвајања.

Стога, нижестепени судови закључују да је тужилац као солидарни дужник из извршних исправа, који је исплатио целокупно потраживање радника, као поверилаца, легитимисан да од туженог тражи да му накнади целокупан износ плаћене обавезе, јер је у конкретном случају испуњен изузетак од правила да на сваког солидарног дужника долази једнак део обавезе - одредба члана 424. Закона о облигационим односима.

Тужени у ревизији истиче да је побијана одлука донета погрешном применом материјалног права и то погрешном применом управо одредбе члана 424. став 1. Закона о облигационим односима. Ревидент сматра да је спорни однос требало расправити у складу са одредбом члана 452. Закона о облигационим односима и члана 505. Закона о привредним друштвима на основу којих се јасно утврђује солидарна одговорност тужиоца за плаћање предметних обавеза па самим тим и солидарна обавеза плаћања предметног износа повериоцима - радницима.

Врховни суд налази да је побијана другостепена одлука донета правилном применом материјалног права, тако да наводи ревизије нису основани.

Неспорно је да је солидарна одговорност парничних странака установљена правноснажним пресудама, према запосленима као повериоцима. Чланом 505. став 1. тачком 2. Закона о привредним друштвима је прописано да друштво стицалац постаје солидарно одговорно са друштвом преносиоцем за његове обавезе које нису пренете на друштво стицаоца, али само до износа разлике вредности имовине друштва преносиоца која му је пренета и обавеза друштва преносиоца које је преузео, осим ако је са одређеним повериоцем другачије уговорено.

Одредбом члана 452. Закона о облигационим односима је прописано у ставу 1. да лице на које пређе на основу уговора, нека целина физичког или правног лица или један део те целине, одговара за дугове који се односе на ту целину, али само до висине њене активе.

Планом статусне промене, као саставним делом Одлуке о статусној промени „Железница Србије“ а.д Београд, издвајања уз оснивање нових акционарских друштва, пренет је на тужиоца као једног од новооснованих друштава, део имовине Железнице Србије, књиговодствене вредности 235.358.880.352,00 динара на дан 31.12.2014. године, за обављање делатности управљања јавном железничком инфраструктуром, те

је предвиђено да ће начин преузимања имовине и обавеза као и реализација обавеза од стране нових друштава и друштава преносиоца, бити уређен Уговором о међусобном преузимању права и обавеза. Странке нису закључиле Уговор о међусобном преузимању права и обавеза али из достављених статусних докумената је утврђено да су странке Протоколом од 24.06.2016. године уредиле међусобна права и обавезе у вези судских спорова и обавеза према запосленима. Како су обавезе према запосленима по основу зарада пренете у почетно стање биланса туженог, после издвајања на дан 09.08.2015. године и како је предмет тужбеног захтева исплата износа које је тужилац платио запосленима по судским пресудама, у том случају Врховни суд прихвата став нижестепених судова да наведени Протокол представља правни основ за потраживање тужиоца према туженом, које је предмет спора.

Према оцени Врховног суда, Протокол од 24.06.2016. године, према својој садржини има карактер Уговора о међусобном преузимању права и обавеза који је требао бити закључен између тужене и новооснованих друштава. С обзиром на то да су странке права и обавезе према запосленима по основу зарада регулисале тим протоколом, у тој ситуацији нема места примени одредбе члана 504. Закона о привредним друштвима, а ни примени члана 452. Закона о облигационим односима, уз напомену да тужилац у вредности имовине која је на њега пренета оснивањем, мора да плати и одређене обавезе међу којима се не налази обавеза која је предмет овог спора.

Врховни суд даље закључује, да се одредбе члана 504. Закона о привредним друштвима и члана 452. Закона о облигационим односима примењују и примењивале су се у споровима између радника железнице који су водили против овде парничних странака, у којим споровима је утврђена солидарна одговорност сада парничних странака у односу на потраживања према радницима-запосленима, која потичу из радног односа. Сада се предметни спор води између солидарних дужника, а након што је тужилац као један од солидарних дужника према запосленима испунио у целини обавезе утврђене пресудама, па је спорно питање, има ли право тужилац као солидарни дужник да тражи од туженог као другог солидарног дужника да му исплати све што је платио према повериоцима, и то на основу одредбе члана 424. Закона о облигационим односима којом је прописана подела солидарне обавезе на једнаке делове међу солидарним дужницима ако уговором није другачије одређено.

Врховни суд прихвата закључак нижестепених судова да такав спорни однос између странака треба решити применом одредбе члана 424. став 2. Закона о облигационим односима која регулише однос између самих солидарних дужника, након што се испуни солидарна обавеза.

Одредбом члана 424. став 2. Закона о облигационим односима је прописано да ако је солидарна обавеза закључена у искључивом интересу једног солидарног дужника, он је дужан надокнадити цео износ обавезе садужнику који је намирио повериоца.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је солидарна обавеза странака била утврђена судским одлукама у циљу сигурности наплате потраживања према радницима као повериоцима, коју обавезу по претходно наведеном Протоколу је

-5-

преузео тужени у поступку статусних промена, па ће у тој ситуацији тужени бити дужан да надокнади цео износ обавезе, садужнику тужиоцу, који је неспорно намирио повериоце-раднике. Дакле, у овом случају испуњени су услови за примену изузетка од правила да на сваког солидарног дужника долази једнак део, што је прописано у ставу 1. члана 424. Закона о облигационим односима.

На основу свега изложеног, неосновани су наводи ревизије туженог да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права, те је Врховни суд на основу процесног овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку, ревизију туженог одбио као неосновану.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић